

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KRAKOWIE

RKR-411-5/13/DN-14/13

Kraków, dn. 10 grudnia 2013 r.

DECYZJA Nr RKR - 36/2013

Stosownie do treści przepisów art. 33 ust. 6 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.)* i § 1 pkt 4 oraz § 2 pkt 3 *rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887)*,

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 12 ust. 1 i ust. 2 *ww. ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów*, po przeprowadzeniu, wszczętego z urzędu, postępowania antymonopolowego pod zarzutem nadużywania przez przedsiębiorcę Zakład Usług Komunalnych w Alwerni Sp. z o.o. pozycji dominującej na lokalnym rynku odbierania nieczystości ciekłych z terenu miasta i gminy Alwernia, polegającego na przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji na lokalnym rynku usług opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych od właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie miasta i gminy Alwernia, poprzez:

- wprowadzenie limitów ilości nieczystości ciekłych dostarczanych do ww. punktu zlewnego, obowiązujących wyłącznie innych niż Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Alwerni dostawców nieczystości ciekłych,
- stosowanie zasad ilościowego limitowania nieczystości ciekłych, przyjmowanych do ww. punktu zlewnego od podmiotów zewnętrznych, które dla tych podmiotów są nietransparentne i nieprecyzyjne,

w wyniku którego uprawdopodobniono, iż przedsiębiorca Zakład Usług Komunalnych w Alwerni Sp. z o.o. stosuje praktyki, o których mowa w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 5 *powołanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* oraz przyjęto zobowiązanie ww. Spółki do podjęcia działań zmierzających do zaniechania powyższych naruszeń, poprzez:

- wprowadzenie nowej procedury przyjmowania nieczystości ciekłych od przedsiębiorców zewnętrznych, która to procedura będzie przebiegać w następujący sposób:
  1. w dniu poprzedzającym datę zrzutu nieczystości ciekłych, do godz. 10.00, przedsiębiorcy zgłoszą telefonicznie pracownikowi Spółki (pod wskazany w umowie nr telefonu) gotowość dostarczenia w następnym dniu zagwarantowanej w umowie ilości ścieków tj. 4m³ lub mniejszej ilości, z zastrzeżeniem, że zawiadomienie o ilości ścieków dostarczonych w poniedziałek następować będzie w poprzedzający piątek do godz. 10.00;

2. w dniu poprzedzającym datę zrzutu nieczystości ciekłych, do godz. 10.00, przedsiębiorcy zgłoszą telefonicznie pracownikowi Spółki (pod wskazany w umowie nr telefonu), wolę dostarczenia w następnym dniu ilości ścieków większej niż 4 m³, wskazując ich ilość, z zastrzeżeniem, że zawiadomienie o woli zrzutu w poniedziałek ilości ścieków przekraczających dobowy limit następować będzie w poprzedzający piątek do godz. 10.00;
  3. brak powiadomienia Spółki o woli dostarczenia ścieków na zasadach wskazanych w pkt 1 i 2 oznaczać będzie, że w następnym dniu lub odpowiednio w poniedziałek przedsiębiorca rezygnuje z przywozu;
  4. do godz. 11.00 dnia przyjęcia zgłoszeń pracownik Spółki zawiadomi telefonicznie przedsiębiorców, którzy zgłosili chęć przekroczenia dobowego limitu dowozu ścieków o możliwości ich odbioru przez oczyszczalnię w dniu następnym lub odpowiednio w poniedziałek, dzieląc niewykorzystany limit dzienny pozostałych przedsiębiorców pomiędzy przedsiębiorców, którzy zgłosili chęć przekroczenia swojego limitu;
  5. dla każdego z przedsiębiorców jego dobowy limit 4m³ dowożonych nieczystości ciekłych będzie zapewniony, o ile dokona zgłoszenia, o którym mowa w pkt 1 i 2;
  6. Spółka będzie prowadziła rejestr zgłoszeń zrzutu ścieków, o których mowa w pkt 1 i 2;
  7. pracownik Spółki poinformuje obsługę oczyszczalni kto przywiezie w danym dniu ścieki i w jakiej ilości;
  8. dowożący ścieki potwierdzą ich przywóz na dokumencie prowadzonym przez obsługę oczyszczalni, co stanie się podstawą do wystawienia miesięcznej faktury za zrzucone ścieki;
  9. pozostała część możliwości przerobowych oczyszczalni będzie wykorzystywana przez Spółkę;
  10. jeżeli ze względów niezależnych od eksploatatora oczyszczalni zaistnieje potrzeba wstrzymania odbioru dowożonych ścieków lub ich ograniczenie, odbiór zostanie zamknięty lub proporcjonalnie ograniczony dla wszystkich zrzucających ścieki bez wyjątku.
- uwzględnienie nowych zasad przyjmowania nieczystości ciekłych od przedsiębiorców zewnętrznych w nowych porozumieniach, zastępujących dotychczasowe umowy zawarte z tymi przedsiębiorcami.

nakłada się na przedsiębiorcę Zakład Usług Komunalnych w Alwerni Sp. z o.o. obowiązek wykonania tego zobowiązania, w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

II. Na podstawie art. 12 ust. 3 ww. *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* **nakłada się na przedsiębiorcę Zakład Usług Komunalnych w Alwerni Sp. z o.o. obowiązek złożenia, w terminie do 70 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji, informacji o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania** nałożonego w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, poprzez przedłożenie:

1. kopii porozumień zawartych z przedsiębiorcami dostarczającymi nieczystości ciekłe, uwzględniających wprowadzenie nowych zasad odbioru tych nieczystości;
2. danych statystycznych dotyczących ilości przyjętych nieczystości ciekłych w okresie dwóch miesięcy, począwszy od pierwszego dnia wprowadzenia w życie nowych zasad odbioru nieczystości ciekłych, w ten sposób, że ilości te należy przedstawić w rozbiciu na poszczególne miesiące, oddzielnie dla każdego podmiotu dostarczającego te nieczystości.

U z a s a d n i e

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura UOKiK w Krakowie (zwany dalej: „Prezesem UOKiK”) przeprowadził postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie, czy działania przedsiębiorcy Zakład Usług Komunalnych w Alwerni Sp. z o.o. (dalej „Spółka”) w zakresie przyjmowania nieczystości ciekłych dostarczanych wozami asenizacyjnymi, naruszają przepisy *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.)* – dalej „ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów” - w tym, czy sprawa ma charakter antymonopolowy.

Powyższe postępowanie zostało wszczęte na skutek zawiadomienia przedsiębiorcy świadczącego usługi odbioru od właścicieli nieruchomości i wywozu wozami asenizacyjnymi nieczystości ciekłych. Zawiadamiający podał, iż Spółka wprowadza ograniczenia dla jego firmy w zakresie odbierania nieczystości ciekłych, poprzez:

- stale zmieniające się decyzje przywozu nieczystości ciekłych;
- wycofywanie beczkowitz sprzed bramy oczyszczalni;
- pobieranie płatności za każdorazowe przyjęcie beczkowitz, zamiast comiesięcznego przelewu;
- uporczywe nękanie przez pracowników oczyszczalni;
- kwestionowanie parametrów dowożonych nieczystości ciekłych.

Zawiadamiający zwrócił uwagę, iż Spółka świadczy m.in. usługi odbioru nieczystości ciekłych i ich transportu do zlewni wozami asenizacyjnymi i jako właściciel oczyszczalni ścieków prowadzi tą działalność bez żadnych ograniczeń.

W ocenie Zawiadamiającego powyższe działania Spółki zmierzają do wyeliminowania jego firmy z lokalnego rynku wywozu nieczystości ciekłych.

Uwzględniając ustalenia poczynione w toku postępowania wyjaśniającego, postanowieniem nr RKR-171/2013 z dnia 02 lipca 2013 r. (karty nr 1-4 w aktach sprawy), Prezes UOKiK wszczął postępowanie antymonopolowe przeciwko ww. Spółce pod zarzutem nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku usług odbierania nieczystości ciekłych do stacji zlewnej należącej do tej Spółki, polegającego na przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji na lokalnym rynku usług opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych od właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie miasta i gminy Alwernia, poprzez:

1. wprowadzenie limitów ilości nieczystości ciekłych odbieranych do ww. punktu zlewego, obowiązujących wyłącznie innych niż Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Alwerni dostawców nieczystości ciekłych,
2. stosowanie zasad ilościowego limitowania nieczystości ciekłych, przyjmowanych do ww. punktu zlewego od podmiotów zewnętrznych, które dla tych podmiotów są nietransparentne i nieprecyzyjne,

co może stanowić naruszenie zakazu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 5 *ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Postanowieniem Nr RKR-172/2013 z dnia 02 lipca 2013 r. zaliczono w poczet przedmiotowego postępowania administracyjnego informacje uzyskane w uprzednio przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym (karty nr 5-95 w aktach sprawy).

Ustosunkowując się do postawionego zarzutu (karty nr 105-121) Spółka podała, iż zwróciła się o sporządzenie pisemnej opinii, dotyczącej możliwości przyjęcia na oczyszczalnię w Alwerni ścieków dowożonych z terenów nieskanalizowanych. Przedłożona ekspertyza wskazuje, iż przy założeniu określonej jakości ścieków oczyszczalnia w Alwerni może przyjąć maksymalnie 16-21 m³ ścieków na dobę (karty nr 108-114). W tym miejscu Spółka podała, iż niezależnie od podanych w opinii limitów,

praktyka wskazuje, że w niektórych okresach oczyszczalnia może przyjąć do 30 m³ nieczystości ciekłych na dobę. Spółka podkreśliła również, iż zorganizowała z przedsiębiorcami dostarczającymi ścieki do zlewni spotkanie, mające na celu wspólne ustalenie zasad lepszej logistyki podczas współpracy z uwzględnieniem obecnych ograniczeń oczyszczalni ścieków i słuszych interesów wszystkich stron.

Jednocześnie Spółka wniosła o wydanie przez Prezesa UOKiK, w trybie art. 12 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, decyzji w przedmiocie nałożenia obowiązku wykonania podjętych przez przedsiębiorcę zobowiązań zmierzających do zapobieżenia zarzuconym naruszeniom ustawy. Spółka uznała stanowisko Prezesa UOKiK i jednocześnie zobowiązała się do zaniechania kwestionowanych działań poprzez wprowadzenie nowej procedury przyjmowania nieczystości ciekłych od przedsiębiorców zewnętrznych, która to procedura będzie przebiegać w następujący sposób:

1. w dniu poprzedzającym datę zrzutu nieczystości ciekłych, do godz. 10.00, przedsiębiorcy zgłoszą telefonicznie pracownikowi Spółki (pod wskazany w umowie nr telefonu) gotowość dostarczenia w następnym dniu zagwarantowanej w umowie ilości ścieków tj. 4 m³ lub mniejszej ilości, z zastrzeżeniem, że zawiadomienie o ilości ścieków dostarczonych w poniedziałek następować będzie w poprzedzający piątek do godz. 10.00;
2. w dniu poprzedzającym datę zrzutu nieczystości ciekłych, do godz. 10.00, przedsiębiorcy zgłoszą telefonicznie pracownikowi Spółki (pod wskazany w umowie nr telefonu), wolę dostarczenia w następnym dniu ilości ścieków większej niż 4 m³, wskazując ich ilość, z zastrzeżeniem, że zawiadomienie o woli zrzutu w poniedziałek ilości ścieków przekraczających dobowy limit następować będzie w poprzedzający piątek do godz. 10.00;
3. brak powiadomienia Spółki o woli dostarczenia ścieków na zasadach wskazanych w pkt 1 i 2 oznaczać będzie, że w następnym dniu lub odpowiednio w poniedziałek przedsiębiorca rezygnuje z przywozu;
4. do godz. 11.00 dnia przyjęcia zgłoszeń pracownik Spółki zawiadomi telefonicznie przedsiębiorców, którzy zgłosili chęć przekroczenia dobowego limitu dowozu ścieków o możliwości ich odbioru przez oczyszczalnię w dniu następnym lub odpowiednio w poniedziałek, dzieląc niewykorzystany limit dzienny pozostałych przedsiębiorców pomiędzy przedsiębiorców, którzy zgłosili chęć przekroczenia swojego limitu;
5. dla każdego z przedsiębiorców jego dobowy limit 4m³ dowożonych nieczystości ciekłych będzie zapewniony, o ile dokona zgłoszenia, o którym mowa w pkt 1 i 2;
6. Spółka będzie prowadziła rejestr zgłoszeń zrzutu ścieków, o których mowa w pkt 1 i 2;
7. pracownik Spółki poinformuje obsługę oczyszczalni kto przywiezie w danym dniu ścieki i w jakiej ilości;
8. dowożący ścieki potwierdzą ich przywóz na dokumencie prowadzonym przez obsługę oczyszczalni, co stanie się podstawą do wystawienia miesięcznej faktury za zrzucone ścieki;
9. pozostała część możliwości przerobowych oczyszczalni będzie wykorzystywana przez Spółkę;
10. jeżeli ze względów niezależnych od eksploatatora oczyszczalni zaistnieje potrzeba wstrzymania odbioru dowożonych ścieków lub ich ograniczenie, odbiór zostanie zamknięty lub proporcjonalnie ograniczony dla wszystkich zrzucających ścieki bez wyjątku.

Ponadto, Spółka zobowiązała się do uwzględnienia nowych zasad przyjmowania nieczystości ciekłych od przedsiębiorców zewnętrznych w nowych porozumieniach, zastępujących dotychczasowe umowy zawarte z tymi przedsiębiorcami.

Spółka wskazała, iż ww. zasady i limity obowiązywać będą do czasu przeprowadzenia planowanej modernizacji oczyszczalni. W tym celu Spółka zleciła w lipcu 2012 r.

wykonanie projektu przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków, który ma być gotowy do końca 2013 r. Rozbudowa ma na celu również zwiększenie możliwości oczyszczania ścieków dowożonych.

Zaproponowane zmiany Spółka zobowiązała się wprowadzić w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się decyzji Prezesa UOKiK kończącej postępowanie antymonopolowe w niniejszej sprawie.

Pismem z dnia 16 października 2013 r. Prezes UOKiK zawiadomił Spółkę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz możliwości zapoznania się z aktami sprawy (karta nr 126), która z przysługującego prawa nie skorzystała.

Prezes UOKiK ustalił, co następuje:

W toku postępowania ustalono m.in., iż Spółka prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000151811 (karty nr 87-91). Przedmiotem działalności Spółki jest m.in. świadczenie usług w zakresie obsługi i eksploatacji obiektów, urządzeń i instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych oraz świadczenie usług w zakresie utrzymania czystości i odprowadzania ścieków. Spółka posiada własną oczyszczalnię ścieków, do której trafiają ścieki dopływające siecią wodociągową. Ponadto, na terenie oczyszczalni działa zlewnia nieczystości płynnych, do której, wozami asenizacyjnymi, dowożone są ścieki z osadników przydomowych. Jest to jedyna zlewnia na terenie miasta i gminy Alwernia.

Nieczystości ciekłe, pochodzące wyłącznie z terenu miasta i gminy Alwernia, dostarczane są do zlewni głównie przez wozy asenizacyjne należące do Spółki. Ponadto, możliwość dostarczania nieczystości ciekłych do zlewni, na podstawie umowy ze Spółką, ma 3 przedsiębiorców:

- Leszek Włodarski F.T.U.H „ALLECH”,
- Edward Biel „TRANS-ED” Usł.T.B.R.K,
- Kółko Rolnicze w Kwaczale.

Umowy z wyżej wskazanymi przedsiębiorcami zostały zawarte w dniu 17 sierpnia 2009 r. i zostały sporządzone w oparciu o wspólny dla wszystkich wzorzec. Zgodnie z treścią § 1 umów Spółka zobowiązuje się do odbioru ścieków sanitarnych do swojego punktu zlewnego, z zastrzeżeniem, iż ilość ścieków dostarczonych w ciągu doby nie przekroczy 4 m³.

Kolejny przedsiębiorca, Zygmunt Kurzański F.H.U. „Eko-Ogi” od lipca 2011 r. starał się, bezskutecznie, o zawarcie ze Spółką ZUK umowy na przyjmowanie nieczystości ciekłych do stacji zlewniej. Jako powód odmowy zawarcia umowy Spółka podała brak możliwości technicznych do przyjmowania dowożonych nieczystości ciekłych. Ostatecznie, w styczniu 2012 r. ww. przedsiębiorca rozpoczął dostarczanie do zlewni nieczystości ciekłych z terenu gminy Alwernia bezumownie, na podstawie ustnego pozwolenia Prezesa Spółki. Dostarczanie nieczystości ciekłych w tym przypadku odbywa się w ten sposób, że przedsiębiorca każdorazowo ustala telefonicznie z pracownikiem zlewni możliwość przyjęcia dowożonych nieczystości.

W trzecim kwartale 2012 r. nieznaczną ilość nieczystości ciekłych dostarczył przedsiębiorca Dariusz Ciupek.

Starania o wyrażenie przez Spółkę zgody na odbiór nieczystości ciekłych dowożonych z terenu gminy Alwernia podejmował również inny przedsiębiorca, który kilkakrotnie zwracał się do Spółki z ustnym zapytaniem. Z uwagi na bezskuteczność powyższych działań przedsiębiorca ten zrezygnował z wystosowania do Spółki pismem wniosku.

Zestawienie ilości nieczystości ciekłych dostarczonych w roku 2011 do zlewni Spółki przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 1.

	Przedsiębiorca	2011 r.		2012 r.	
		Ilość nieczystości ciekłych w m ³	Udział %	Ilość nieczystości ciekłych w m ³	Udział %
1	ZUK w Alwerni Sp. z o.o.	2 231	87,0	2 058	70,4
2	Leszek Włodarski F.T.U.H „ALLECH”	176	6,9	348	11,9
3	Kółko Rolnicze w Kwaczale	81	3,2	114	3,9
4	Edward Biel „TRANS-ED” Usł.T.B.R.K	75	2,9	78	2,7
5	Zygmunt Kurzański F.H.U. “Eko-Ogi”	-	-	320	10,9
6	Dariusz Ciupek	-	-	7	0,2
	RAZEM:	2 563	100,0	2 925	100,0

Zarówno Zawiadamiający jak i jeden z pozostałych przedsiębiorców korzystających z punktu zlewnego w Alwerni podkreślają, iż dowóz nieczystości ciekłych do zlewni odbywa się każdorazowo po telefonicznym uzyskaniu zgody. Zdarza się, iż beczkowsy, pomimo uprzednich uzgodnień, są wycofywane sprzed bramy oczyszczalni. Za szczególnie uciążliwe przedsiębiorcy uznali stale zmieniające się decyzje Spółki odnośnie terminów i częstotliwości dostaw nieczystości ciekłych. Skutkiem powyższych działań jest znaczne ograniczenie ilości nieczystości ciekłych w odniesieniu do zagwarantowanych w umowie (4 m³/dobę), które przedsiębiorcy mogą dostarczać do punktu zlewnego. Powyższe stwierdzenie znajduje potwierdzenie w danych liczbowych, dotyczących ilości nieczystości ciekłych przyjętych do punktu zlewnego Spółki. Dane te zestawiono w odniesieniu do ilości nieczystości ciekłych dostarczonych przez poszczególnych przedsiębiorców w cyklach tygodniowych¹. Przyjmując, iż na rok kalendarzowy składa się 52 pełnych tygodni, to ilości nieczystości ciekłych dostarczonych przez poszczególnych przedsiębiorców w ciągu 1 tygodnia roku 2011 i 2012 przedstawia się następująco:

Tabela nr 2.

	Przedsiębiorca	Ilość nieczystości ciekłych		Ilość nieczystości ciekłych	
		w m ³ /1 tydzień 2011	udział %	w m ³ /1 tydzień 2012	udział %
1	ZUK w Alwerni Sp. z o.o.	42,9	87,0	39,6	70,5
2	Leszek Włodarski F.T.U.H „ALLECH”	3,4	6,9	6,7	11,9
3	Kółko Rolnicze w Kwaczale	1,6	3,2	2,2	3,9
4	Edward Biel „TRANS-ED” Usł.T.B.R.K	1,4	2,9	1,5	2,7
5	Zygmunt Kurzański F.H.U. “Eko-Ogi”	-	-	6,1	10,8
6	Dariusz Ciupek	-	-	0,1	0,2
	RAZEM:	49,3	100,0	56,2	100,0

Powyższe dane wskazują, iż w cyklu 1 przeciętnego tygodnia wszyscy przedsiębiorcy, za wyjątkiem Spółki, osiągnęli niewielką część przysługującego im dobowego limitu umownego w wysokości 4 m³/1 dobę (tj. maksymalnie 20 m³/1 tydzień²).

¹ przyjęcie cyklu dobowego (jaki został określony w umowach) nie jest wskazane z uwagi na fakt, iż wyłącznie Spółka ma możliwość codziennego zrzutu nieczystości ciekłych do zlewni, pozostali przedsiębiorcy dostarczają te nieczystości w znacznie dłuższych okresach czasu

² przy limicie 4 m³ ścieków na dobę oraz przyjęciu 5. dniowego tygodnia pracy zlewni – limit tygodniowy wynosi 20 m³ ścieków

W toku przedmiotowego postępowania Prezes UOKiK wezwał konkurentów Spółki do podania danych dotyczących wysokości opłat pobieranych za odbiór nieczystości ciekłych oraz kosztów transportu tych nieczystości do stacji zlewnej. Przedłożone przez przedsiębiorców informacje zostały zestawione w poniższej tabeli.

Tabela nr 3.

Przedsiębiorca	Wysokość opłat za odbiór nieczystości ciekłych w zł	koszt transportu nieczystości ciekłych w zł/km
Leszek Włodarski F.T.U.H „ALLECH”	98,00– 108,00	1,60
Kółko Rolnicze w Kwaczale	Kółko wywozi nieczystości własne	6,00
Edward Biel „TRANS-ED” Usł.T.B.R.K	75,00	średnio 25,00 zł/1 transport
Zygmunt Kurzański F.H.U. „Eko-Ogi”	76,50-87,75	3,50
Dariusz Ciupek	brak danych	brak danych

Opłaty za odbiór nieczystości ciekłych są zróżnicowane w niewielkim stopniu i uzależnione od pojemności wywożonych ścieków. Z kolei, koszty transportu charakteryzują się większym zróżnicowaniem a ich wysokość zależy od typu pojazdu i pojemności beczki asenizacyjnej.

Na terenach pobliskich gmin znajdują się inne stacje zlewne przyjmujące nieczystości ciekłe pochodzące ze zbiorników bezodpływowych, których usytuowanie w stosunku do punktu zlewego Spółki w Alwerni przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 4.

	Punkty zlewne	Odległość od punktu zlewego Spółki ZUK w Alwerni w km
1	„Oczyszczalnia” Sp. z o.o. w Podolszu	17
2	Grupowa Oczyszczalnia Ścieków w Chrzanowie ^{*)}	18
3	Oczyszczalnia Ścieków w Trzebini-Sierszy ^{*)}	23
4	Oczyszczalnia Ścieków w Libiążu „B” ^{*)}	17

^{*)}Oczyszczalnie ścieków eksploatowane przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Chrzanowie

Mając na uwadze powyższe ustalenia Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Interes publiczny.

Art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ogranicza zastosowanie jej przepisów wyłącznie do podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w ustawie jest zatem, aby działania przedsiębiorców – którym zarzucono naruszenie jej przepisów – stanowiły potencjalne zagrożenie interesu publicznego, nie zaś jednostki lub grupy. Takie stanowisko konsekwentnie prezentuje Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W wyroku z dnia 27 czerwca 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 92/00) Sąd stwierdził, że „*Interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien on być ustalony i konkretyzowany co do swych wymagań. Organ administracji – Prezes Urzędu winien być w toku postępowania i przy wydawaniu decyzji rzecznikiem tego interesu, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej – art. 7 k.p.a. Publiczny znaczy dotyczący ogółu, dotyczący ogółu a nie jednostki, czy też*

określonej grupy. A zatem podstawą do zastosowania przez Prezesa Urzędu przepisów ustawy antymonopolowej winno być uprzednie stwierdzenie, że został naruszony interes publicznoprawny, a nie interes prawny jednostki czy też grupy”. Podobnie na temat interesu publicznego SOKiK wypowiedział w wielu innych wyrokach, np. z dnia 30.05.2001 r. (sygn. akt XVII Ama 80/00), z dnia 04 lipca 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 108/00), z dnia 06 czerwca 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 78/00). Należy dodać także, iż Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 26 lutego 2004 r. (sygn. akt III SK 2/04) stwierdził, że naruszenie indywidualnego interesu (w powołanym wyroku – konsumenta), nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia publicznego zbiorowego interesu.

Spółka jest właścicielem oczyszczalni ścieków w Alwerni, a jednocześnie prowadzi działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Kwestionowane zasady przyjmowania nieczystości ciekłych do znajdującej się w oczyszczalni ścieków stacji zlewnej stosowane były w sposób powszechny. Tym samym, skutki zachowania Spółki dotyczą wszystkich jej konkurentów w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Działania Spółki mogą również dotyczyć innych potencjalnych konkurentów - przedsiębiorców zamierzających uczestniczyć w tym rynku. Działalność Spółki wpływa bezpośrednio również na interesy podmiotów korzystających z usług wskazanych przedsiębiorców, którzy mogą być pozbawieni możliwości wyboru optymalnej dla siebie oferty. W takich okolicznościach interwencja Prezesa UOKiK, w postaci wszczęcia postępowania antymonopolowego na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stała się konieczna i zgodna z szeroko pojętym interesem publicznoprawnym, o którym mowa w art. 1 tej ustawy.

Strona postępowania antymonopolowego.

Postępowanie antymonopolowe toczy się z udziałem osób mających przymiot strony. Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stroną postępowania jest każdy, wobec kogo zostało wszczęte postępowanie w sprawie praktyk ograniczających konkurencję.

Zakazy przewidziane w tej ustawie odnoszą się wyłącznie do działań podejmowanych przez przedsiębiorców lub ich związki.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ww. ustawy, pod pojęciem „przedsiębiorca” rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. DzU. z 2013 r., poz.672). Zgodnie zaś z art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorcą w jej rozumieniu jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Jak wyżej wskazano, Spółka prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000151811. Przedmiotem działalności Spółki jest m.in. świadczenie usług w zakresie obsługi i eksploatacji obiektów, urządzeń i instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych oraz świadczenie usług w zakresie utrzymania czystości i odprowadzania ścieków. Spółka prowadzi działalność zarobkową w sposób zorganizowany i ciągły, jest zatem przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i jej działania mogą być poddane ocenie w toku postępowania przed Prezesem UOKiK.

Rynek właściwy i pozycja strony postępowania.

Na wstępie rozważań zmierzających do zdefiniowania rynku właściwego w niniejszej sprawie należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 2 ust. 1. ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz.U. z 2012 r.,

poz. 391) pod pojęciem nieczystości ciekłych - rozumie się ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych. Należy zauważyć, że zarówno ustawodawca, jak i strona postępowania posługują się w przypadku tych samych nieczystości ciekłych wywozonych z przydomowych zbiorników bezodpływowych różnymi nazwami, takimi jak: ścieki, nieczystości ciekłe, nieczystości płynne. Bez względu na nazwę mamy do czynienia z tą samą substancją ciekłą i tak też zamiennie substancja ta będzie nazywana w niniejszej decyzji.

Art. 9 ust. 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* zawiera bezwzględny zakaz nadużywania przez przedsiębiorców pozycji dominującej na rynku właściwym. Aby zatem, działania przedsiębiorcy można było zakwalifikować jako jedną z wymienionych w art. 9 ust. 2 tej ustawy praktyk ograniczających konkurencję, należy uprzednio dowieść, iż przedsiębiorca ten pozycję dominującą faktycznie posiada.

Stroną postępowania antymonopolowego jest Spółka, która prowadzi działalność m.in. w zakresie:

- eksploatacji stacji zlewnej przy oczyszczalni ścieków w Alwerni, polegającej na przyjmowaniu i utylizacji trafiających tam nieczystości ciekłych, oraz
- opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych do stacji zlewnej.

Należy podkreślić, iż w przypadku, gdy nieruchomość nie jest podłączona do sieci kanalizacyjnej, *ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* nakłada na właściciela nieruchomości obowiązek gromadzenia nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych (art. 5 ust. 1 pkt 3a ustawy). Pozbywanie się tych nieczystości nie może odbywać się w sposób dowolny: zbiorniki bezodpływowe winny być opróżniane przez wyspecjalizowane gminne jednostki organizacyjne bądź przedsiębiorców posiadających zezwolenie na prowadzenie tego rodzaju działalności (art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy), zaś nieczystości ciekłe mogą być transportowane wyłącznie przez spełniające określone wymogi techniczne oraz ochrony zdrowia i ochrony środowiska wozy asenizacyjne (art. 2 ust. 2 ustawy). Nie ma zatem, innej możliwości pozbycia się nieczystości ciekłych powstałych w danej nieruchomości, niż skorzystanie z usługi opróżnienia zbiornika bezodpływowego i wywiezieniu nieczystości ciekłych wozem asenizacyjnym.

Również druga z omawianych usług nie ma substytutów. Zgodnie z art. 8 ust. 2 a *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych powinien udokumentować gotowość ich odbioru przez stację zlewną. Z powyższego wynika, iż ustawodawca nie przewidział innej, niż stacja zlewna, możliwości pozbycia się transportowanych wozem asenizacyjnym nieczystości ciekłych.

Oba ww. rodzaje działalności stanowią, w ocenie Prezesa UOKiK, przedmiot dwóch, odrębnych wprawdzie, jednak bezpośrednio powiązanych ze sobą rynków właściwych.

Zgodnie z art. 4 pkt 9 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* przez „rynek właściwy” rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji.

Zgodnie z powyższą definicją rynek właściwy został ograniczony do pewnych towarów i terytorium, które w danej sprawie mają znaczenie z punktu widzenia konkurencji i uczestników rynku (E.Modzelewska-Wąchal, op.cit., str. 49).

Pod pojęciem towaru – zgodnie z art. 4 pkt 7 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* – rozumie się rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane.

Z powołanych wyżej definicji wynika, iż na rynek właściwy składa się co najmniej rynek produktowy, wskazujący na towar lub usługę „uznawane przez ich nabywców za substytuty” oraz rynek geograficzny, identyfikujący obszar, na którym w odniesieniu do danego towaru lub usługi „panują zbliżone warunki konkurencji”.

Pierwszy z rynków właściwych, na którym działa Spółka, to rynek odbierania dostarczanych do stacji zlewnej i utylizacji nieczystości ciekłych pochodzących z terenu miasta i gminy Alwernia (dalej „lokalny rynek odbierania nieczystości ciekłych”). Towarem, w rozumieniu definicji ustawowej, jest w tym przypadku usługa odbierania nieczystości ciekłych, obszarem zaś – teren miasta i gminy Alwernia. Na zdefiniowanym jak wyżej rynku właściwym Spółka, dysponując jedyną lokalną stacją zlewną, zajmuje pozycję dominującą, którą art. 4 pkt 10 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* definiuje jako „*pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%*”.

Należy nadmienić, iż ewentualni konkurenci Spółki w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, teoretycznie mogliby dostarczać te nieczystości nie tylko do stacji zlewnej w Alwerni, lecz również do oczyszczalni funkcjonujących w sąsiednich gminach, jak np. punkt zlewny w Podolszu, Chrzanowie, Trzebini i Libiążu. Wskazane powyżej punkty zlewne nie stanowią jednak alternatywy dla punktu zlewnego w Alwerni, ponieważ skorzystanie z nich oznacza dla poszczególnych wozów asenizacyjnych pokonanie dodatkowego dystansu, co poprzez wzrost kosztów transportu obniża rentowność świadczonej usługi.

Przyjmując, że koszt jednostkowy zł/km przejazdu wozu asenizacyjnego jest dla danego pojazdu stały to koszty transportu odpadów do sąsiednich gmin odległych o:

- 17 km – Podolsze i Libiąż,
- 18 km – Chrzanów,
- 23 km - Trzebinia

byłyby w każdym z tych przypadków wyższe.

Ze wskazanych w tabeli nr 3 danych wynika, iż szacowany przez konkurentów Spółki jednostkowy koszt transportu nieczystości ciekłych kształtuje się od 1,60/1km do 3,50 zł/1km (koszt w wysokości 6,00 zł/1km wskazany przez Kółko Rolnicze został pominięty z uwagi na fakt, iż przedsiębiorca ten dostarcza do stacji zlewnej własne nieczystości ciekłe, co wyklucza go z kategorii konkurentów Spółki w zakresie świadczenia usług odbioru nieczystości ciekłych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta i gminy Alwernia).

Z uwagi na powyższe koszty transportu oraz koszty usługi wywozu nieczystości, konieczność pokonania relatywnie niewielkiego dodatkowego dystansu może znacząco zwiększyć koszty usługi. Przykładowo, dla przedsiębiorcy, który ponosi najniższe koszty transportu tj. 1,60 zł/km³, pokonanie dodatkowych 10 km (a więc relatywnie niewielkiego dystansu) oznaczałoby wzrost kosztów transportu o 16 zł. i konieczność podwyższenia opłat za świadczone przez tego przedsiębiorcę usługi (75,00 - 108,00 zł)⁴, co najmniej o kwotę wzrostu kosztów transportu. W tym przypadku byłoby to równoznaczne z podniesieniem opłat odpowiednio o 21 i 15%. Z kolei, w przypadku przedsiębiorcy, którego koszty transportu wynoszą 3,50 zł/km, a pobierane opłaty wynoszą od 76,50 do 87,75 zł. konieczność pokonania dodatkowego dystansu 10 km oznaczałaby konieczność podniesienia pobieranych opłat odpowiednio o 46 i 40%. Efektem powyższego byłoby istotne obniżenie konkurencyjności przedsiębiorców świadczących usługi odbioru i transportu nieczystości ciekłych. Uwzględniając powyższe oraz położenie zlewni

³ op.cit. Tabela nr 3 niniejszej decyzji

⁴ tamże;

należącej do Spółki można oczekiwać, że w przypadku przeważającej większości wytwórców nieczystości ciekłych z terenu miasta i gminy Alwernia ich obsługa z wykorzystaniem innych zlewni nie będzie opłacalna.

Reasumując, mając na uwadze definicję rynku właściwego zawartą w art. 4 pkt 9 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, ze względu na koszt transportu, punktów zlewnych zlokalizowanych przy oczyszczalniach w gminach ościennych nie można uznać za substytutu dla punktu zlewnego przy oczyszczalni w Alwerni.

Ostatecznie należy zauważyć, iż oczyszczalnia ścieków działająca na terenie danej gminy została utworzona i funkcjonuje staraniem i na rzecz tejże gminy, tym samym nie ma obowiązku przyjmowania nieczystości ciekłych pochodzących spoza jej terenu. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na jedną z podstawowych zasad ochrony środowiska, obowiązujących w prawie Unii Europejskiej, tj. „zasadzie bliskości”. Zasada ta wyrażona jest w art. 16 *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U.UE.L.2008.312.3)*, który w ust. 3 stanowi, iż: „Sieć (tj. zintegrowana sieć urządzeń do unieszkodliwiania odpadów) powinna umożliwiać unieszkodliwianie odpadów w jednej z najbliższej położonych odpowiednich instalacji, za pomocą najodpowiedniejszych metod i technologii, w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska oraz zdrowia publicznego”.

W konkluzji powyższych rozważań należy uznać za uprawdopodobnione, iż Spółka, nie spotykając się na lokalnym rynku odbierania nieczystości ciekłych z konkurencją, posiada na nim pozycję monopolistyczną.

Pozycja monopolistyczna, będąca kwalifikowaną formą pozycji dominującej, o której mowa w cyt. wyżej art. 4 pkt 10 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* stwarza Spółce możliwość działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów (tj. przedsiębiorców dysponujących innymi stacjami zlewnymi) jak i kontrahentów (tj. przedsiębiorców dostarczających nieczystości ciekłe do stacji zlewniej w Alwerni).

Przedmiotem („towarem”, w rozumieniu art. 4 pkt 7 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*) drugiego rynku właściwego, którego uczestnikiem jest Spółka, są usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych od właścicieli nieruchomości i ich wywozu do stacji zlewniej. O granicach terytorialnych rynku właściwego decydują w tym przypadku zarówno koszty transportu jak i odpowiednie uregulowania prawne. Jak wyżej wskazano, na prowadzenie wyżej określonej działalności wymagane jest zezwolenie (art. 7 ust.1 pkt 2 *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*). Zezwolenie to wydaje, w drodze decyzji, wójt, burmistrz lub prezydent miasta (art. 7 ust.6 ww. ustawy), zaś w samym zezwoleniu określa się obszar działalności nim objętej (art. 9 ust. 1 pkt 2). Należy dodać, że zezwolenie na prowadzenie takiej działalności na obszarze gminy sobie właściwej, nie jest wymagane w przypadku spółek prawa handlowego, w których dana gmina posiada przeważające udziały i które – w świetle art.7 ust.5 ww. ustawy – zaliczone zostały do gminnych jednostek organizacyjnych. Taką gminną jednostką organizacyjną jest Spółka ZUK w Alwerni. Powołane wyżej uregulowania ustawowe powodują, że zarówno przedsiębiorcy, którzy uzyskują zezwolenie od organu danej gminy, jak i gminna jednostka organizacyjna, mogą wykonywać działalność wywozową na obszarze tej właśnie gminy. W niniejszym wypadku jest to miasto i gmina Alwernia.

Ostatecznie zatem, drugim rynkiem właściwym w niniejszej sprawie, w rozumieniu ustawowej jego definicji, jest rynek opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych od właścicieli nieruchomości z terenu miasta i gminy Alwerni, zwany dalej „lokalnym rynkiem wywozu nieczystości ciekłych”.

Na lokalnym rynku wywozu nieczystości ciekłych oprócz Spółki działa 5 innych przedsiębiorców. Dane statystyczne zestawione w Tabeli nr 1 niniejszej decyzji wskazują

na bardzo silną pozycję Spółki na rynku wywozu odpadów, wynoszącą w roku 2011 – 87% oraz 70,4% w 2012 roku.

W świetle powyższych ustaleń należy stwierdzić uznać za uprawdopodobnione, iż zarówno na lokalnym rynku odbierania nieczystości ciekłych jak i na lokalnym rynku wywozu tych nieczystości Spółka zajmuje pozycję dominującą.

Ocena zachowań strony postępowania pod kątem naruszenia art. 9 ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 9 ust. 2 pkt 5 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* stanowi, iż zakazaniem nadużyciem pozycji dominującej na rynku właściwym jest działanie przedsiębiorcy polegające na przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji.

Omawiana praktyka ma przede wszystkim charakter antykonkurencyjny, a dobrem chronionym na podstawie ww. przepisu jest konkurencja jako taka.

Dla uprawdopodobnienia stosowania tej praktyki, niezbędne jest spełnianie łącznie dwóch, wynikających z ww. *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* przesłanek, a mianowicie:

- zajmowanie przez przedsiębiorcę pozycji dominującej na danym rynku właściwym,
- prawdopodobieństwo nadużywania tej pozycji poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji.

W poprzedniej części uzasadnienia zostało wykazane, iż Spółka posiada pozycję dominującą na lokalnym rynku usług odbierania nieczystości ciekłych do należącej do tej Spółki stacji zlewnej, a zatem pierwsza z ww. przesłanek została spełniona.

Przechodząc do uprawdopodobnienia, czy w niniejszej sprawie została spełniona druga przesłanka należy na wstępie nadmienić, iż obowiązek przestrzegania przepisów *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* ciąży na przedsiębiorcach działających na rynku, a stosowanie tych przepisów ma zapewnić prawidłowe funkcjonowanie wszystkich rynków. Zadanie to jest w szczególności ważne w przypadku rynku, na którym uczestnikiem jest tylko jeden przedsiębiorca, którego silna pozycja rynkowa pozwala na dowolne oddziaływanie na strukturę rynku i warunki jego funkcjonowania. W takim przypadku ograniczenie dostępu do rynku lub też utrudnienie rozwoju konkurencji, może wywoływać negatywne skutki zarówno na rynku, na którym przedsiębiorca ten posiada pozycję dominującą jak i na rynkach z nim powiązanych, na które może on wpływać ze względu na silną pozycję, jaką posiada na rynku zdominowanym. Dzieje się tak, gdy sfera aktywności przedsiębiorców chcących działać na rynku w warunkach konkurencji powiązana jest bezpośrednio lub pośrednio z rynkami, na których dominującą pozycję posiada inny przedsiębiorca. Wtedy też przedsiębiorca posiadający pozycję dominującą na jednym rynku może dyktować warunki na innym, powiązanim z nim rynku, tak jak w przypadku rynku usług przyjmowania do stacji zlewnej nieczystości ciekłych oraz rynku usług odbierania i transportu tych nieczystości. Stąd też w przypadku, gdy przedsiębiorca posiadający pozycję dominującą na rynku, w sposób nieuzasadniony, ogranicza lub też utrudnia dostęp do tego rynku lub też rynku z nim powiązanego, musi się liczyć z tym, iż takie działanie będzie uznane przez Prezesa UOKiK za praktykę ograniczającą konkurencję na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 5 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*. Na mocy tego przepisu zakazane jest zarówno ograniczanie dostępu do rynku jak też, stwarzanie innym przedsiębiorcom warunków funkcjonowania na nim na warunkach mniej korzystnych, niż w warunkach niezakłóconej konkurencji.

W okolicznościach faktycznych rozpatrywanej sprawy Spółka, jako jedyny podmiot prowadzi działalność w zakresie przyjmowania nieczystości ciekłych do jedynej

na lokalnym rynku stacji zlewnej. Prowadzi również działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych od właścicieli nieruchomości. Wszyscy działający i potencjalni uczestnicy rynku opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych są uzależnieni od działań Spółki i to ona decyduje o jego kształcie. Spółka bowiem, zawierając z przedsiębiorcami umowy na odbiór nieczystości ciekłych, bądź odmawiając zawarcia takich umów, a także ustalając zasady przyjmowania nieczystości do zlewni, ma bezpośredni wpływ na opłacalność świadczenia tego rodzaju usług, a także na liczbę uczestników rynku. Należy zatem uznać, iż Spółka posiada możliwości ograniczania dostępu do rynku i ma wpływ na warunki funkcjonowania jego uczestników.

Należy się zgodzić, iż wskazany przez Spółkę argument dotyczący uwarunkowań technicznych stacji zlewnej jest istotny, ponieważ określony stan techniczny urządzeń tej stacji limituje przyjęcie określonej ilości nieczystości ciekłych. Podkreślenia jednak wymaga, iż zwiększenie liczby przedsiębiorców dowożących nieczystości płynne z terenu miasta i gminy Alwernia nie spowoduje zwiększenia ilości wytwarzanych przez mieszkańców tego terenu nieczystości. Przyjmowanie do lokalnej stacji zlewnej nieczystości ciekłych pochodzących z terenu miasta i gminy Alwernia, a dostarczanych przez innego niż Spółka przedsiębiorcę oznacza w swej istocie zmianę właściciela wozu asenizacyjnego. Sytuacja taka może utrudnić pracę zlewni, głównie pod kątem organizacyjnym, ale jej nie zablokuje.

Przedstawione wyżej stanowisko Prezesa UOKiK znajduje potwierdzenie w orzecznictwie. Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 14 stycznia 2009 r. (sygn. akt III SK 24/08) wydanym na skutek skargi kasacyjnej do sprawy o zbieżnym do rozpatrywanego stanie faktycznym, uznał, że odmowa zawarcia umowy może być obiektywnie uzasadniona warunkami technologicznymi działalności przedsiębiorcy, np. brakiem technicznych możliwości przyjmowania większej ilości ścieków, przy czym maksymalną jest ilość nieczystości ciekłych, jaką może przyjąć zlewnia od przedsiębiorców działających na rynku odbioru nieczystości ciekłych na podstawie zawartych umów. Sąd Najwyższy wskazał, że ilość (objętość) nieczystości ciekłych dostarczanych w danym czasie do zlewni nie jest wartością stałą, jednakże przedsiębiorcy zajmujący się odbiorem nieczystości ciekłych z terytorium gminy nie są w stanie zebrać i dostarczyć do zlewni więcej nieczystości ciekłych, niż wytworzyli mieszkańcy gminy i przedsiębiorcy działający na jej terenie. Ilość nieczystości ciekłych, jakie mogą trafić do zlewni w danym okresie, jest zatem niezależna od liczby przedsiębiorców działających na rynku ich odbioru. Ta sama ilość nieczystości ciekłych rozkłada się na mniejszą lub większą liczbę przedsiębiorców zajmujących się ich odbiorem.

Wynikające z uprawnień własnościowych uprzywilejowanie względem innych osób korzystających z jej stacji zlewnej Spółka może wykorzystywać w sposób przeczący idei równej konkurencji. Za przejaw negatywnego oddziaływania na równość konkurencji mogą być uznane działania polegające na stosowaniu limitów nieczystości ciekłych odbieranych do punktu zlewego, a pochodzących z terenu miasta i gminy Alwernia, obowiązujących wyłącznie innych, niż Spółkę, dostawców. Dowodem powyższych działań jest zestawienie ilości nieczystości ciekłych dostarczonych do stacji zlewnej w Alwerni przez poszczególnych przedsiębiorców w ciągu 1 tygodnia⁵ roku 2011 i 2012, przedstawione w tabeli nr 2 niniejszej decyzji. Z zestawienia wynika, iż w roku 2011 Spółka dostarczyła do własnej zlewni 87% wszystkich dostarczonych ścieków, zaś pozostałe 13% przypadało na 3 innych przedsiębiorców. Z kolei, w 2012 r. Spółka

---

⁵ jak już wskazano, przyjęcie cyklu dobowego (jaki został określony w umowach) nie jest wskazane z uwagi na fakt, iż wyłącznie Spółka ma możliwość codziennego zrzutu nieczystości ciekłych do zlewni, pozostali przedsiębiorcy nie mają możliwości tak regularnego dostarczania nieczystości do zlewni;

dostarczyła zlewni 70,5% ścieków ogółem, a kolejne 29,5 % dostarczyło 5 innych przedsiębiorców.

Na uwagę zasługuje również niewielki udział faktycznego wykorzystania limitów nieczystości ciekłych ustalonych w umowach Spółki z przedsiębiorcami zewnętrznymi. Przy limicie ścieków wynoszącym 4 m³ na dobę oraz przyjęciu 5. dniowego tygodnia pracy zlewni – limit tygodniowy dla każdego z przedsiębiorców wynosi 20 m³ ścieków.

Tabela nr 6.

	Przedsiębiorca	2011 r.			2012 r.		
		limit w m ³	ilość dostarczonych ścieków w m ³	wykorzystanie limitu w %	limit w m ³	ilość dostarczonych ścieków w m ³	wykorzystanie limitu w %
1	ZUK w Alwerni Sp. z o.o.	Brak	42,9	Brak limitu	Brak	39,6	Brak limitu
2	Leszek Włodarski F.T.U.H „ALLECH”	20	3,4	17	20	6,7	33
3	Kółko Rolnicze w Kwaczale	20	1,6	8	20	2,2	11
4	Edward Biel „TRANS-ED”	20	1,4	7	20	1,5	7
5	Z. Kurzański F.H.U. “Eko-Ogi”	20	-	-	20	6.1	7
6	Dariusz Ciupek	20	-	-	20	0,1	0,5

Powyższe dane wskazują, iż w cyklu 1 przeciętnego tygodnia wszyscy przedsiębiorcy, za wyjątkiem Spółki, dostarczyli do punktu zlewnego nieczystości ciekłe w ilości odpowiadającej jedynie niewielkiej części przysługujących im limitów (od 0,5% do 33%). Dane te mogą też potwierdzać zarzuty przedsiębiorców, którzy wskazywali, iż Spółka podejmuje działania utrudniające dostarczanie przez tych przedsiębiorców nieczystości ciekłych do stacji zlewnej (jak odmowa przyjęcia do zlewni dostarczonych ścieków, zmiany decyzji co do możliwości dostarczenia ścieków).

Takie działania Spółki mogą być rozpatrywane w kontekście dyskryminacji konkurentów Spółki, którzy korzystają z jej stacji zlewnej. Wymuszają bowiem ich uczestnictwo w rynku na zasadach mniej korzystnych niż warunki, na jakich może działać Spółka. Zarazem warunki te można uznać za mniej korzystne niż wynikałoby to z działania nieskrępowanych mechanizmów rynkowych działających w warunkach wolnej konkurencji.

Ustalenie preferencyjnych warunków przyjmowania nieczystości ciekłych dowożonych przez pojazdy asenizacyjne Spółki może obniżyć konkurencyjność przedsiębiorców będących jej konkurentami na tym rynku. Tego rodzaju działania Spółki mogą być rozpatrywane jako przejaw wykorzystywania pozycji monopolisty na rynku usług odbierania nieczystości ciekłych. Skutkiem takiego działania może być potencjalne bądź faktyczne ograniczenie konkurencji na lokalnym rynku opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych od właścicieli nieruchomości z terenu miasta i gminy Alwerni.

W okolicznościach sprawy zostało zatem uprawdopodobnione spełnienie wszystkich przesłanek, o których mowa w art. 9 ust. 2 pkt 5 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* wymagane do uprawdopodobnienia postawionego Spółce zarzutu.

Zobowiązanie przedsiębiorcy

Art. 12 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* stanowi m.in., iż:

– „Jeżeli w toku postępowania antymonopolowego zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu - że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 6 lub 9 ustawy (...), a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań” (ust. 1),

- „W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań” (ust.. 2).

Uznając stanowisko Prezesa UOKiK zawarte w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania antymonopolowego, Spółka zobowiązała się do zaniechania kwestionowanych zachowań oraz podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia uprawdopodobnionym naruszeniom ww. ustawy, poprzez podjęcie czynności, o których mowa w pkt I ppkt 1-10 sentencji niniejszej decyzji. Podała przy tym, iż działania te zrealizuje w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Mając powyższe na uwadze, Prezes UOKiK – działając na podstawie art. 12 ust. 1 i ust. 2 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* - orzekł, jak w pkt I sentencji niniejszej decyzji.

Przepis art. 28 ust. 3 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* obliguje Prezesa UOKiK, by w decyzji, o której mowa w art. 28 ust. 1 ustawy nałożył obowiązek złożenia, w wyznaczonym terminie, informacji o stopniu realizacji zobowiązań. Wykonanie zobowiązań może podlegać sprawdzeniu przez Prezesa UOKiK⁶.

Prezes UOKiK uwzględnił, iż procedury związane z wykonaniem przez Spółkę zobowiązania, polegającego na zawarciu z przedsiębiorcami dostarczającymi nieczystości ciekłe do stacji zlewnej Spółki porozumień zastępujących dotychczasowe umowy zawarte z tymi przedsiębiorcami, a zawierającymi nowe zasady przyjmowania nieczystości ciekłych, mogą być przeprowadzone w stosunkowo krótkim czasie, a co za tym idzie, również sprawozdanie do Prezesa UOKiK w powyższym zakresie nie wymaga czasochłonnych i długotrwałych działań. Uwzględniono jednocześnie, iż sprawdzenie faktycznego wdrożenia nowych zasad przyjmowania nieczystości ciekłych wymaga potwierdzenia tego faktu w danych statystycznych dotyczących ilości przyjętych do zlewni ścieków, obejmujący okres co najmniej 2 miesiące. A zatem, sprawozdanie w powyższym zakresie będzie można złożyć dopiero po upływie tego 70 dni od uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

W ocenie Prezesa UOKiK, tak ustalone terminy, uwzględniając zakres informacji objętych ww. sprawozdaniem i czasochłonność jego przygotowania, są w pełni wystarczające dla wykonania przez Spółkę czynności objętych zobowiązaniem.

Mając na uwadze powyższe, orzeka się jak w pkt II sentencji decyzji.

---

⁶ K. Kohutek, M. Sieradzka: Komentarz do art. 28 ustawy z dnia 16.02.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, [w:] K. Kohutek, M. Sieradzka, Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, LEX, 2008.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od **niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie** do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **w terminie dwutygodniowym** od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury UOKiK w Krakowie, 31 – 011 Kraków, Pl. Szczepański 5.

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Maciej Frągsztajn
Dyrektor Delegatury UOKiK w Katowicach

Otrzymują:

1. Zakład Usług Komunalnych w Alwerni Sp. z o.o.
ul. H. Sienkiewicza 48, 32-566 Alwernia
2. RKR a/a